

# TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu Romanu ese Dumineca si Joi'a, la fie-care d'oue septemani cu adansulu Foisioerei. — Prenumeratiunea se face in Sibiu la espeditur'a foiei, pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori f'ancate, adresate c'atra espeditura. Pret'ulu prenumeratiunei pentru Sibiu este pre anu 7 fl. v. a., iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50 cr.

Nr. 33.

ANULU XXV.

Sibiu 28 Aprile (10 Maiu) 1877.

Pentru celelalte p'arti ale Transilvaniei si pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru strainetate pre anu 12 fl., pre o jumetate de anu 6 fl. v. a. Inscrerale se platescu pentru antai'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a d'ou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

## Teatrulu resbelului.

26 Aprile.  
8 Maiu.

Ploile cele multe 'si reversarile riuiloru au contribuitu forte multu la int'ardiarea operatiuniloru la Dunare. In partea europ'ena pana in momentul de fatia\*) n'avemu de inregistratu decatu luptele de artileria dintre bateriele rusesci si monitoarele turcesci cele dint'au de pe malulu Dunarei, cele din urma de pe Dunare, cu deosebire inaintea Brailei. Monitoarele turcesci dinaintea Brailei n'au fostu norocose. Unulu s'a aprinsu si a trebuitu sa parasasca in graba terenulu. In fine s'au retrasu si celelalte d'oue. Brail'a a suferitu putienu (?) de bombele turcesci. Cam vre-o treidieci de case fura mai multu seu mai putienu vatemate intre cari si cas'a prefecturei, carea fu lovita de d'oue bombe.

De o ofensiva turcesca pe rip'a st'anga a Dunarei, dice „Pol. Corr.“, s'au lasatu turcii cu totulu si asi'a de ocuparea Calafatului de c'atra turci nu este vorb'a. Armat'a romana este pe picioru de resbelu si ast'apta pe turci in Olteni'a.

In Asi'a mica se desvolta operatiunile rusesci mai grabnicu si totuodata mai cu urm'ari. Armat'a rusesc'a prin unu marsiu fortiatu si cutezatu a devenitu in posesiunea Baiazidului, pre care turcii se vede, l'au lasatu desbracatu de trupe de ajunsu, o eroe neiertata si irreparabila. Combinandu scirile cari vinu de ambe p'artile, putemu deduce ca turcii au avutu perderi mari si au fostu constrinsi la o retragere considerabila. Nenococosulu in lupte Mouktar-pasi'a, cunoscutu din Erzegovin'a, se vede ca a fostu silitu a paras' Carsulu si a se retrage la Erzerum. Avederindu-se ac'est'a, chei'a portiloru Asiei mici suntu date rusiloru si turcii voru ave o indoita problema pentru de a-i tien' in locu.

27 Aprile.  
9 Maiu.

Arip'a dr'apta a armatei rusesci dunarene se dice ca o va forma unu corpu rom'nescu rusescu, a carui statu majoru va fi in Craiova. Principele Carolu va lua comand'a superioara a acestui corpu combinatu.

Cu privire la scirea ac'est'a si la unele glose prin care „P. Ll.“ 'si da tota silinti'a intru a denunc'ia pre romanii din Ungari'a dice „S. d. T.“

„Din partea acelei partide ingri-giate de egemoni'a ei este consecuentu, deca din formatiunea acestui corpu face capitalu pentru sine pre tote caile si cotiturile, prin demonstratiuni de strada interpelatiuni 'si militari amici, a carui prima statiune aru fi o concentratiune de trupe in Transilvani'a. Ac'est'a aru provoc' pe partea rusesc'a contra-mesuri si in modulu ac'est'a s'aru incepe in nodarea unui de densii doritu resbelu cu Rusi'a.“

Spatiuulu nu ne permite a reproduce cele ce le dice „P. Ll.“ Deocamdata atat'a: In cercurile rosiloru din Bucuresti se afirma ca imperatulu Alessandru a promis Romaniae Transilvani'a, deca va da si ea ajutoriu. Asi'a, dice „P. Ll.“, se esplica mobilisarea in Romania'a a 150,000 combatanti cu 120 tunuri. — „Precum a fostu surprinsa Turci'a fara de decla-

\*) Vedi mai la vale.

Red.

ratiune de resbelu asi'a este speranti'a ca in momentul binevenitu sa se surprinda si Austri'a. Austro-Ungari'a sa stea la panda si sa fia inarmata pentru l'ote eventualitatele . . . .“

Austro-Ungari'a n'aru pute reflecta mai bine la espectoratiunile oficiosei din Budapesta decatu candu i-aru dice: D'omme feresceme de ast'elieu de amici.

## Persiflagie magiarone-jidanesci asup'a Romanici.

Sibiu, 9 Maiu n. 1877.

Aretaramu in nrulu trecutulu ce furia i-a cuprinsu pre unii diurnalisti din Budapesta si Vien'a fatia de resbelulu ruso-turcescu.

Cetimu ierasi in „Pester Lloyd“ de eri unu pamfletu alu asi'a numitulu „Specialu-Correspondent“ din Turmulu Severinu, — carele voiagiandu prin Romania'a in experimentarile sele descrie cu colori mascaritiuse poporulu si militi'a romana ca cele mai primitive si triviali aparintie.

Nu scimu ce se dicemu la momentu alt'a, — decatu sa-i lasamu pe scriblerii voiagieri a improsc'a si persifla natiunea romana dupa dragali voia si a-si face . . . . .

In resbelulu germanu-francesu din 1871/2 totu acesti scribleri persiflau la inceputu armat'a si poporulu germanu ca barbaru; ier' dupa ce sorte armeloru a surisu Germaniei si a ceritu pe Franci'a — aceleasi diurnale cantau osan'a Germaniei si batjocoreau pe Franci'a.

Ast'elieu suntu spiritele speculative ale scribleriloru diurnalistici.

C. . . . .

Bucuresti, 21 Aprile 1877.

Conventiunea cu Rusi'a s'a incheiatu. Ac'est'a este unu lucru in-vechitu. Ve-ti cunoasca pana acum si testulu conventiunei. Acel'a inse, care judeca de preste granitiile acestei tieri conventiunea ac'est'a, anevoia va putea sa-si fia spre multamire in judecat'a sea. Este o situatiune cu totulu individuala, din care a esitu ac'esta conventiune spre a pune temeliele unei alte situatiuni numai putienu individuale. Prin diuarele straine se vorbescu o multime de lucruri despre care aici nu se scie nimicu si se facu impartasiri despre nisce intentiuni, pe care le-aru fi avendu guvernulu romanu si despre care noi, de asemenea nimicu nu scimu. A-si dor' sa Ve potu incredinti'a, ca guvernulu romanu si poporulu romanu indeobsce nu are nici o intentiune hotarita. Suntu aspiratiuni, suntu dorintie, suntu v'eleitati; dar' intentiuni statornicite lipsescu.

Conventiunea incheiata cu Rusi'a in celu mai reu casu este unu testimoni de . . . . . alu guvernulu Bratianu, revedintu si corectatu prin dlu M. Cogalnicenu, negresitu celu mai competentu romanu in materia de diplomatie.

Romani'a nici odata nu a fostu in indoela asup'a adeveratului sensu alu miscarei de pe peninsul'a balcanica si alu actiunei diplomatice a Rusiei. Ori catu de mari aru fi simpatihiele nostre pentru crestini nostri de preste Dunare, indata ce ei ni se arata numai ca arma in man'a Rusiei, indata ce caus'a crestiniiloru asupriti ni se infatisieza ca o cauza slava, noi, neputendu-ne alia cu turcii, prea multu sun-

temu dispusi a nu uit'a ca suntemu crestini dar' si a ne aduce aminte ca suntemu si voim'a remanea romani. O Bulgaria autonoma este unu lucru, pe care l'amu dor' atatu din consideratiuni economice catu si din consideratiuni patetice. O Bulgaria inse, care deopotriva cu Serbi'a si Muntenegru, aru sta la dispositiunea Rusiei, o asemenea Bulgaria face viitorulu nostru, ca poporu, problematicu. Noi dar' nimicu nu suntemu mai putienu decatu operatori ai slaviloru de sudu si la nimic'a mai putienu nu suntemu dispusi decatu la o lupta pentru densii, caci — vai aru fi de biruitori!

Amu cerutu dar' sa ni se garanteze neutralitatea. Pe bas'a tractatulu dela Parisu ac'esta garantia nu ni se putea acord'a; er' pe alta basa nici un'a dintre puteri nu avea nici datori'a, nici dreptulu de a ni-o acord'a. Puterile europene privescu Romania'a ca parte a imperiului otomanu si cata vreme tienu la tractatulu dela Parisu nici nu o potu privi alt'elieu. Chiaru Rusi'a, care incheia conventiunea cu Romania'a, dice ca granitiile turcesci suntu la Prutu.

Ce ne remanea dar' sa facemu? Cooperatiunea atatu cu Turci'a, catu si cu Rusi'a nu o puteamu primi; er' singuri nu ne puteamu apera neutralitatea, de ore-ce Europ'a, master'a Europa a permis sa ni se rapesca Nistrulu, graniti'a fr'esca si ast'elieu spre Rusi'a nu aveamu decatu granitie nominale. Suntu dar' d'oue lucruri, asup'a carora toti romanii se intielegu: ca nu putemu cooper'a cu nici unulu dintre vecinii, ce se batu peste capetele nostre si ca nu ne putemu apera singuri teritoriulu, deorece suntemu o ti'era mica cu granitie lungi si slabe. Deca nu ne puteanu inse apera teritoriulu, ne puteamu apera interesele si on'orea. Suntemu slabi, dar' fatia cu o lupta ce se petrece la Dunare, suntemu destulu de tari spre a impune atatu Rusiei, catu si Turciei.

Acest'a e intielesulu conventiunei incheiate cu Rusi'a: ea ne garanteza interesele. Da! ni le garanteza; d'r' suntu in ti'era destui omeni, ai caroru obraji rosiescu, candu 'si aduca aminte ac'esta conventiune. Ne suntu garantate interesele zilnice, dar' nu interesele vitale; s'a aপরatu bur'ta si s'a sacrificatu on'orea. Rusii intra in ti'era fara de scirea si invoirea tieri, ei numescu poporulu romanu locuitori romani, ei trecu la Prutu granitiile turcesci si apoi — li se da satisfactiunea de a fi gasitu o ti'era destulu de c'nica spre a-si aduna corpurile legiuitore si a vota o conventiune cu densii. Averile nu voru fi pradate, satele nu voru fi arse, copiii si femeile nu voru fi in primejdie; dar' generatiunea viitore nu va privi decatu cu sila la trecutulu, copiii 'si voru despretiui pe parinti. Mai bine aru fi fostu ca diece, d'oue-dieci, trei-dieci de mii de omeni sa fi peritu in lupta\*), decatu ca intregulu poporu sa suferu de greutatea demoralisatore a acestei capitulatiuni. Nu au fostu inca in lume popore, care au peritu in lupta: poporele moru, candu se stinge intr'ensele energi'a, ce impinge l'a lupt'a.

Dar' — ce aveamu sa facemu!? — Suntemu slabi! Sa fi adunatu inse 35—40 mii de omeni la Focsiani si

\*) Frumosu aru fi fostu; dar' practicu? R.

apoi amu fi pututu sa declaramu rusiloru, ca nu voim'u sa incheiamu nici unu feliu de conventiune, nu voim'u sa luam'u respunderea pentru o calcare, pe care au facut'o ostirile muscalesci, nu voim'u sa fimu luati dreptu omeni-adunatura. Si sa fimu incredintiati, ca nici rusii, nici turcii nu aru fi pradatu tier'a: nu pentru ca aru fi avutu vre-o conventiune cu noi, ci pentru ca trebuiau sa se teama de noi si pentru ca, in sferisitu, in Europ'a, nu suntemu in campu\*).

Alaturea inse cu conventiunea votata in camera mai este o alta secreta, care hotaresce unde se potu si unde nu se potu aduna trupele romanesci. In dosulu trupeloru rusesci, unde aru represent'a o putere respectabila, ele nu se potu asiedia. Ele s'au retrasu din Moldov'a indata ce au intratu rusii si in proportiunile, in care trupele rusesci voru ocupa Munteni'a, ele se voru retrage in Olteni'a, ast'elieu, ca nici odata sa nu pota ajunge a fi in dosulu rusiloru. E ac'est'a incapacitate? e vendiare? e usiurintia? nu sciu, dar' atat'a sciu, ca pana acum nu este hotaritu ca Romania'a sa coopereze cu Rusi'a, deca ne este permis a dice, ca manevrele, pe care ostirea romana le face acum, nu suntu o cooperare.

Asi'a stau lucrurile astadi. Cum voru sta mane, nimenea nu scie. Aterna dela cabinetele europene. Sa nu uitamu, ca in conventiune nu se statornicesce nici unu terminu: mane unu altu guvernulu romanu, care nu are angagiamente secrete, pote provoc'a pe rusi sa i'esa din ti'era.

Catu pentru articolulu, in care Tiarulu garanteza intregitatea si drepturile Romaniei, elu nu este decatu o flore nemirositoare. Tiarulu deocamdata singuru nu ne pote garant'a nimicu; si deca Europ'a va crede, ca este bine a ne garant'a mai multu ori mai putienu, Tiarulu 'si va da ori nu'si va da invoirea, in totu casulu nu elu va hotari.

De unu lucru Ve potu incredinti'a: conventiunea este o trista dov'eda de cinismu; — dar' capu sa fia, care va sci sa traga pe barbati de statu ai Romaniei pe sf'ora. E in ac'esta ti'era multa dibacia, durere numai ca dibacia e bizantina. Deca dibacia nu va incepe a fi insocita de barbatia, atunci vomu mai tra'i, catu vomu mai tra'i, de pe o di pe alt'a, dar' nici unu feliu de missiune sociala nu vomu putea implini.

Ac'est'a e importanti'a celoru 35 omeni, care in camera si senatu au votatu contr'a conventiunei. O mare parte din acesti'a au respinsu conventiunea pentru ca sa apere celu putienu prin votulu loru on'orea tieri si sa incuragieze pe tener'a generatiune.

Deca privim'u ostirea romana ne incredinti'am'u, ca acesti putieni deputati si senatori au semeni, au multi semeni in ti'era. Era peste putintia ca cine-va sa privesca regimentele ce triste se intorceau din Moldov'a si vesele plecau la Dunare fara ca sa-i treca fiorii si fara ca sa-si dica: „Bietii omeni, me temu, ca nu voru avea cu cine sa se lupte!“ — D'oue sute de ani au trecut de candu nu au fostu deodata s'apte-dieci de mii de romani sub arme. Acum o idea, numai o idea, trebuie se! Dee Dumnedieu, ca ide'a sa fia sanatos'a!

\*) De asta data cam asi'a se vede. R.

Fiindu desbaterile parlamentare din Bucuresci dela 17 Aprile de o importantia politica dămu unu estrasu din trensole in cele urmatore:

### Desbateri parlamentare.

#### SENATULU

Siedinti'a de Dumineca, 17 Aprile, 1877.

Siedinti'a se deschide la 9 ore 30 min. p. m. sub presidenti'a dlui M. C. Epureanu.

D. Dim. Ghic'a, raportorul sectiunilor, asupr'a proiectului de lege in-sotitu de conventiunea cu Russi'a pentru trecerea armatelor ruse, cetesce conclusiunile desbaterilor sectiunilor care se pronuntia pentru ratificarea conventiunei.

D. Dim. Sturdz'a: Dloru senatori! Amu luat conventiunea pentru a spune de ce trebuie sa votămu contr'a aceste conventiuni, si sa degagiez, ca fostu consilieriu alu tronului, responsabilitatea mea. Incepu cu diu'a cea mai frumoasa a tiei: dupa secole de suferintie, tratatul din 56 a datu tiei nostre libertatea si perspectiv'a celui mai frumosu viitoriu; prin elu amu transformatu in 20 ani intr'g'a societate. Care e positiunea ce ne creaza acestu tratatu? Elu desparte teritoriulu nostru de acel'a alu Turciei si recunósce neutralitatea tiei nostre. Aceste drepturi, puterile le-au gasitu atatu de insemnate, in-atu le-au consantitu prin o noua conventiune, care crea doue principate, in urma unite sub unu singuru domnu. — Prin tratatul din Parisu, s'a suprimatu protectoratul exclusiv, asiedindu-se in loculu lui garantii'a puterilor. Trebuie sa amintim simtiemintele cu care amu primitu acestu tratatu, simtieminte care suntu inca vii: manifestulu comitetului centralu din lasi si Bucuresci suntu cu totulu in sensulu tratatului din Parisu; votulu divanului ad-hoc alu Moldovei sustiene asemenea neutralitatea tiei prescisa in elu, si totu astfelu urmaza si divanulu ad-hoc alu Valachiei. De atunci, cutezu a dice ca tote actele tiei nostre nu au fostu de natura a demerita inaintea Europei; amu fostu cu totii, fara deosebire de partidu si in totu-deun'a, pentru respectarea tratatului din Parisu, caci acest'a a facutu ca civilizatiunea occidentala sa prindia radecina in tier'a nostra. Aceste bune dispositiuni le-amu sigilate si prin unu articolu in constitutiunea nostra. In urm'a tratatului din 1856, eramu in dreptu a astepta ca elu sa fia respectatu de toti, si, cu elu, garantiile ce ni se prevedu, si care asigura desvoltarea pacinica a Romaniei. Drepturile Romaniei suntu in sa calcate; s'a comis o erore contraria voturilor divaneloru ad-hoc si simtiemintelor tiei; s'a pretinsu ca nu mai exista tratatul din Parisu. Dar' cine a disu ca Russi'a si Turci'a, calcandu obligatiunile ce li se impune fatia un'a altei'a prin acestu tratatu, elu nu mai exista nici pentru noi? Din contra, Europ'a ne-a prevenitu ca atunci incetaza aceste garantii, candu noi amu calcá tratatul din 1856, candu ne-amu hazarda in aventuri periculose. Si sa nu ni se dica ca puterile ne-au refusat o noua confirmare acestei neutralitati: resbelulu va fi mare, si, numai in urm'a unei atitudine corecte, Europ'a ne va acorda ceea ce avemu dreptulu a cere. Acést'a e positiunea nostra paba in momentul, in care, prin invaderea teritoriulu nostru de cátra armat'a rusa, tratatul din Parisu este calcatu pentru noi. Croniciaru Niculcea s'a pronuntiatu de multu in contr'a unoru asemenea procedari cá ale Russiei. Inca odatu, fara a ne compara acestui cronicaru, previm ca n'amú nici o raspundere, de si fostu consilieriu alu tronului in cabinetulu actualu, in imaginativ'a acestei conventiuni. Guvernulu nostru trebuie sa probeze ca are interese separate de acele ale statelor care au jucat unu rolu resbelnicu in ultimele evenimente, trebuie sa cugete numai la pastrarea drepturilor tiei. Insa,

chiaru dela conferinti'a din Constantinopole, vedeamu in actualulu guvernú tendintie demonstrandu ca amu voi sa cascigamu ce-va: se vorbia de delt'a Dunarei, cestiune periculosa, fiindu-ca atragea alte cestiuni nefavorabile; si acum, s'a emisu ide'a, insinuata si in mesagiulu domnescu, ca puterile garante si-au retrasu garantarea si ca totulu remane la noi. Protestulu contr'a constitutiunei turcesci, motivulu primei mele demisiuni, a fostu unulu din pretestele de a incurca relatiunile cu Turci'a. Reintrandu in ministeriu, amu cautatu de nou a face neoposibila o actiune a nostra; n'amú reusitu: m'amú retrasu din nou. Resultatu alu acestoru tendintie ale guvernului, veni conventiunea de fatia. Ce-va mai multu: armatele ruse intrara pana nu se confirmá conventiunea si aparú si o proclamatie scrisa in rusesc si romanesce; cu tote silintiele guvernului, acést'a proclamatiune, merita a servi de *passé-port* fia-cáru soldatu rusu, tratéza tier'a nostra cá o tier'a fara capu, fara fundamentu si va remane cá o rusine pentru noi in analele istorice. Vinu la conventiune. Observu ca acést'a conventiune, cá nici un'a alt'a, nu are alaturatu testulu francesu, de-si se vedu multe espressiuni francesce printre cele romane. Apoi, neutralitatea nostra trebuie sa fia franca, de nu voim a trece de putere beligeranta. Conventiunea prin preambululu seu, este unu actu de ostilitate contr'a Turciei, caci ea face apretiaru asupr'a politicei orientale, precisandu ca acést'a conventiune e motivata prin inlesnirea trecerei rusilor spre imbunatatirea sortei cristianilor. Acést'a e cu totulu ostilu, si aru fi mai bine sa declaramu francu ce voim. Conventiunea nu ne obliga a dá ajutoriu de trupe, dar' ea e facuta astfelu incatu se nasce temerea ca acést'a va fi O alta datorie a neutralitatiéi nostre este a nu favorisa o putere: dar' noi amu facutu fortificari la Barboși si le-amu cedatu rusilor, ceea ce ne póte atrage o mare responsabilitate, deca nu pentru intentiunea celu putienu pentru usiurinti'a guvernului. Cá statu neutru, amu fi in dreptu a cere cá teritoriulu nostru sa nu fia intrebuintiatu cá basa a unoru operatiuni de resbelu, si, cu tote acestea, lucrulu e astfelu. Art. 22 alu conventiunei pune la dispositiunea Russiei barcile si alte materiale ale nostre, ceea-ce inca ne póte aduce multe greutati. Angli'a a platitu mii de dolari in asemenea circumstantie. Conventiunea mai prevede si o reducere de tacsá la calea ferata, procurarea munitiunilor si provisiunilor, — lucruri de mare importantia, lasandu ca acést'a va aduce multa paguba cálei nostre ferate cu tota prevederea de despagubire ce ne da Russi'a. Unu altu articolu alu conventiunei pare a ne subtrage garantarei celorlalte puteri, procurandu-ne numai pre aceea a unei'a din ele. Dar' ore a consultatu guvernulu nostru pre celelalte puteri. Russi'a nu represinta pre celelalte puteri, caci protocolulu din Londr'a, care pare a confirmá acést'a, a remasu cá nulu si ne-a venit in urm'a nereusitei pácei. Ceea ce me sperie, este si cea ca nu vedu terminulu duratei acestei conventiuni, facuta pentru inlesnirea imbunatatirii sortei cristianilor: se da dar' unu dreptu de ocupatiune rusilor pentru unu tempu nefinitu si pentru scopuri necunoscute noue, caci cine scie candu va reusi sa amelioreze sortea cristianilor. Acést'a nu e bine, caci impreuna cu preambululu din capulu conventiunei, pare a ne asociá politicei ruse. Comisarii si consiliulu centralu dela ministerialu lucrárilor publice, instituiti de conventiune, vatema asemenea drepturile guvernului, cá si art. care da rusilor telegrafele si postele cu aceleasi drepturi cá ale statului: acést'a insemnéza ca guvernulu nostru are sa fia compusu din o parte romana si

un'a rusa. Prin acést'a conventiune un'a rusa. Prin acést'a conventiune dar' ne subtrage garantarei ce ni se asicurasé, ne punemu la dispositiunea celui mai tare. In tratatul dintre celui mai tare. In tratatul dintre Cantemiru si Tiarulu Russiei, multe lucruri ni se garantase, intre care si domni'a hereditara: cu tote acestea dupa unu secolu veni domni'a fanariotiloru. Cine dar' ne dice astadi ca promisiunile ce ni se facu se voru implini, admitendu cá ele depindu nu mai de sortea resbelului? Candu dar' vedemu pericolele la care se espunu drepturile cascigate in trecutu, perdurile sociale ce ne aduce acestu resbelu care nu ne priveste, unde suntu avantajele ce ne promite acést'a conventiune? Faca ceriulu sa nu ajungemu unde prevedu. Dar' mare e raspunderea cabinetului actualu, care, de si promisese a urmá numai impulsiei corpurilor legiuitore, ne aduce unu actu implinitu, contrariu acestei impulsii, si o conventiune pre care corpurile legiuitore o votéza sub amenintarea baionetelor.

D-lu ministru de esterne Cogalniceanu: Domniloru senatori! Candu in mijloculu noptiei vedemu reprezentantii maturului corpu, precum eri pe acel'a ai tuturor claseloru, intruniti cum se vedu rare-ori; candu vedemu ca acést'a incinta, de diece ori marita, n'aru putea cuprinde populu interesatu de patri'a sea, trebuie sa recunoscemu ca e mare cestiunea la ordinea dilei. In adeveru, e cestiunea patriei nostre si a drepturilor ce i-au lasatu strabunii nostri. (Aplause). In acést'a adunare, inim'a tiei, trebuie sa ne reamintim epoc'a de durere in care plateamu pentru altii cu sangele nostru. Acestu pamentu, cá din blastemu, a fostu totu-deun'a calcatu de copit'a calului cotropitoriu; fia-care pagina a istoriei e petata cu sangele invasiuniloru, sange versatu din biat'a Romanie, din trupulu cárei'a s'au ruptu Basarabi'a si Bucovin'a. (Aplause). Totu inse avemu o patria — si acést'a o datorim intiepleciunei necioplite a strabuniloru nostri. — Dloru! Candu Mihaiu consimtie sa fia guvernatorulu Transilvaniei, elu nu devenea germanu, elu remanea celu mai maretiu romanu; candu Cantemiru vedu si inainte si in urma pe fanarioti, de a cáforu reutate nu te poti scapa, elu promisese concursu lui Petru celu Mare, dar' a remasu totu romanu. Totu romani au remasu si Sierbanu Cantacuzino si Ghic'a, cari au trebuit sa mérga cu ordiile turce la incungurarea Vienei, unde inse ei si incarcau tunurile cu paie. Candu metropolitii si boierii Moldovei au cerutu protectiunea Ecaterinei, nu o au facutu in interesulu Rusiei, ci totu alu Romaniei. Povatiundu-ne de actele strabuniloru nostri, chiaru cu conventiunea de fatia sntemu si remanemu romani. Se mai vorbesce de frica. Frica la atati'a ómeni cari au imbrantitu in lupte! Frica, candu monarhulu Rusiei consimte a nu se atinge de capitala, a se conduce de conventiunea votata de camerile nostre! (Aplause). Acum vinu la materie, si incepu cu d. Dim. Sturdz'a. D-sea dice ca temeli'a esistintiei nostre politice e tratatul din Parisu. Dar' neutralitatea acordata tiei nostre de acestu tratatu nu vine decatu in urm'a neutralitatiéi Turciei. Si unde e acést'a neutralitate, candu 300,000 ómeni trecu fruntari'a? Mai dice d. Sturdz'a ca totu pre temeulu acestui tratatu s'au desvoltatu romani. Sa-mi permita d. Sturdz'a a-i areta ca, numai prin inteliginti'a lor, romani au ajunsu unde suntu; proba suntu: unirea, principele strainu. Si cine a cautatu mai multu sa impedece acést'a desvoltare decatu Turci'a? (Aplause). Turci'a ne cere neutralitate! Dar' candu ne a ajutat Turci'a in a ne intari, spre a sustiene acést'a neutralitate? Nu, ea a lucratu contr'a ei. Si cum, chiaru in momentul periculului, s'a adresatu vizirulu principelui nostru, ne convenindu-i a

se adresá guvernului? Elu s'a adresatu principelui Carolu, fara nici o calitate, fara a lua in seama tier'a, alu cárei tronu ocupa! (Aplause). Dá; ce-remu neutralitatea si inca de doue dieci ani, — dar' nu o avemu. Celu mai bunu opantu alu dlui Sturdz'a nu suntu eu, ci chiaru d. Carpu; d-sea recunósce ca trebuie sa asteptamu, ca numai la incheierea pácei putemu cere neutralitatea, pre candu d. Sturdz'a sustiene ca nici n'amú cerut'o. Dar', pentru d. Sturdz'a, voiu ceti unu actu, pe care din viclesiugu nu l'amú produsu in siedinti'a secreta. Acest'a contiene instructiunile date dlui Dim. Bratiannu la Constantinopole, instructiuni dupa care trebuie sa cera conferintiei neutralitatea seu sa ne indice lini'a de conducere garantata de ele. Aceste instructiuni suntu scrise chiaru de d. Sturdz'a, si cu tote acestea „n'amú cerutu neutralitatea!“ (Haritate). Amu asemenea actulu privitoriu la delt'a Dunarei. Prin urmare, nu trebuie sa aruncamu totulu in sarcin'a presidentului consiliulu; de-si d. Sturdz'a s'a retrasu candu a vedutu ca conferinti'a nu rezolva cererile nostre. Conferinti'a, si fia care putere in parte, n'a voit sa ne dea nici unu sfatu, nici o garantie, nici o neutralitate; din contra, se sustiene ca chiaru tratatul din 1856 nu garantá acést'a neutralitate. (Tratatulu nu facea decatu interdicea interventiuinea neplacuta a Turciei in Romani'a in tempu de pace si in conflictu interiore). Resbelulu deveni iminentu. Odatu constatatu, din dispositiunile conferintiei, ca indata ce rusii aru trece Prutul, trecu in Turci'a si ca prin urmare si turcii potu trece Dunarea, trebuie neaperatu sa luamu unu drumu. Erau trei cali: un'a, a incrucisii bratiele lasandu sa intre rusii si turcii, lasandu-i sa se bata pe teritoriulu nostru cu pagub'a nostra si conservandu florici'a ceruta de d. Sturdz'a: neutralitatea; alt'a, sa cooperamu cu Rusi'a in schimbulu unei recompense — ceea ce n'amú facutu; a treia, era a nu respinge nici o garantie, a face o conventiune mai estinsa prin care sa conservamu ce-va: respectarea drepturilor si independentei teritoriulu romanu, cá sa nu ni se inlocuiesca guvernulu, cá alta-data, cu comandanti straini. Deca n'amú consimti la trecerea armatei ruse, caci pana dupa votarea acestei conventiuni nici o autoritate a nostra nu tratéza cu rusii, aru face-o ei fara consimtiemintulu nostru. Dar', ne dice d. Sturdz'a, aru trebui sa damu aceleasi avantagie Turciei. Acést'a inse aru fi a face din tier'a nostra teatrulu resbelului, si e bine intielesu ca ori cine aru fi la putere nu va suferi cá turculu sa tréca pe pamentulu nostru. Rusulu trece cá amicu, cu misiune civilizatore, si in numele Europei; Turci'a, care a refusat protocolu, care a provocatu resbelulu, care a desconsideratu pe Europ'a, nu póte trece pe pamentulu strabuniloru nostri. Mironu Costinu, celu mai mare omu de statu alu Romaniei, a dis'o: nu dati pamentulu strainiloru, si nu-lu vomu dá Turciei! (Aplause prelungite).

D. Boerescu: Cestiunea e forte importanta, e o cestiune de convictiune, caci nu presupunemu individualitati si pasiuni; trebuie inse cá convictiunea nostra sa fia resultatulu ratiunei. Sa observamu mai intaiú cá sa nu deplasamu cestiunea. Astfelu s'a disu: „Ce trebuie sa facemu? Casulu e de fortia majora. Armat'a a intratu; nu ne amú potutu opune.“ Dloru! Putemu face conventiunea si putemu continua a fi neutri, mantienendu tratatul din 1856. Sa nu se deplaseze dar' cestiunea si sa facemu cá nu entusiasmulu sa predominé ratiunea. D. Cogalniceanu ne-a aretatu ca parintii nostri aveau o politica de reserva: pe ceea trebuie s'o urmamu. In epoc'a fanariotiloru si chiaru in urma, politic'a nostra a fostu o politica de ecilibriu; acést'a ni o dictá positiunea topografica si etnografica. Tratatul din Parisu si con-

ventiunea urmatore, facu sa se vorbeasca, pentru prima oara, de Romania si neutralitatea ei; inse acesta neutralitate este confundata cu aceea a imperiului otomanu: acest'a si multe alte remane de reveditu in acestu tratatu. Avemu cu tote acestea art. 26, care interdice ori-carei armate a ne invade teritoriulu si acest'a e o garantie, de-si necompleta, a neutralitatii nostre. S'a disu ca guvernulu nostru a cerutu sa ni se confirme neutralitatea. Dar' acest'a aru fi a lucr'a ca si candu n'o amu avé: Putemu inse cere sa ni se completeze neutralitatea. A fostu dar' neprudentu din partea guvernulu a se pune in dubiu neutralitatea ce ne acord'a tratatulu din Parisu si a i se cere confirmarea. On. d. Cogalniceanu a tagaduitu influenti'a tratatulu din Parisu in inaintarea nostra si ne-a citatu mai multe fapte, ca unirea principatelor, dlu strainu; dar' tote acestea s'au facutu cu consimtiementulu puterilor garante, conformu disulu tratatu. Acum sa privim lucrurile; putemu noi schimb'a fati'a evenemintelor? Nu! Suntemu unu statu neutru, a caru neutralitate e unu interesu pentru Austri'a si Turci'a. Astfelu fiindu, cum pote inceta positiunea acest'a? Ea se pote schimb'a seu de altii seu de noi. Trebuie inse sa fim noi cari sa rupemu tratatele nostre? Nu va sa dica a rupe neutralitatea deca ne aperamu cu armele, candu pe teritoriulu nostru trece o armata beligeranta, candu done puteri facu din acestu teritoriu campulu de lupta? Esemplulu Elvetiei ne aréta ca si ea a incheiatu o conventiune ca acest'a, dar' n'a incetatu a fi neutra. Sa nu se dica ca, fiinduca Rusi'a a trecut pe teritoriulu nostru, tratatulu din Parisu a incetatu pentru noi. Candu principele de Bismarck se plangea ca Luxemburgulu 'si viol'a neutralitatea, i s'a disu ca nu unei puteri ci tuturor incumba dreptulu a statu'a asupra acestor'a, adeca a sci de trebuie lipsitu Luxemburgulu de avantajele ce-i acord'a neutralitatea. Acest'a ne pote servi de precedentu. Candu amu rupe insi-ne tratatulu din 1856, putemu ore prevedea pericolele la care ne espuem? D. Cogalniceanu ne-a propusu casulu, in care Rusi'a aru fi invingatoria. Acest'a e o cestiune de apretiare: invinsa seu invingatoria, nu scimu ce va face Rusi'a. Deocandata, Rusi'a a ruptu tratatulu din Parisu, dar' nu in ce ne privesce pe noi; si nimeni nu ne autorisa a o face. Asi dar' cestiunea se simplifica: e bine inticlesu ca orientulu se marginesce la tiermulu dreptu alu Dunarei, si ca, in casu de ruina, colosulu otomanu nu ne-ar coplesi. Acum, declaru ca e de avantaju imensu ca trecerea armatei rusesci sa fia regulamentata de o conventiune, si ca conventiunea astfelu cum e, nu atinge de locu neutralitatea nostra. Trebuie inse ca, constatandu ca suntuem si remanemu neutri, guvernulu sa o declare. Deca inse vinu turcii? Atunci ne aperamu, fara a inceta a fi neutri; pentru care, sum de parerea dlui Cogalniceanu: armat'a nostra nu e o gendarmeria destinata a apera numai ordinea publica, ci o armata destinata a apera neutralitatea tierei. Prin urmare sa votamu acesta conventiune, inse sa nu renunciamu la drepturile castigate cu atata greutate. (Aplause).

### Manifestulu sublimei Porti.

Rusi'a, declarandu resbelu imperiului otomanu, si incepandu ostilitatile prin invadarea provinciilor nostre din Asia si a unui principatu, care face parte integranta din statele sultanului, a datu cea mai durerosa deslegare turburariilor si dificultatilor care agita orientulu aproape de doi ani.

Europ'a care, pentru unu interesu de umanitate si pentru propriulu ei repausu, a lucratu cu persistentia si cu ardore spre a inlatura acesta

eventualitate ingrozitoare, are fara dubiu, dreptulu a caut'a cauzele nesuccesului fortiarilor sele, si a decide pre care din cele doué state trebuie sa cada responsabilitatea resbelului si a calamitatilor ce atrage dupa elu. Din parte-i, guvernulu sultanului are, in acesta ora suprema, dator'a de a pune sub ochii populilor sei si ai puterilor amice espunerea fidela a actelor sele si a evenimentelor politice care au adusu situatiunea actuala.

In cursulu anului 1875, doué provincii ale imperiului, impinse de elemente revolutionarie venite din afara, se pusesse in plina desvoltare contra legitimei autoritati a sultanului, si reulu, sub influenti'a pericioasa a societatilor insurectionale panslaviste, ameninti'a sa cuprinda alte provincii, si sa duca desolatiunea si ruina prin populatiunile cele mai pacinice ale imperiului.

De doué ori puterile amice au cercatu sa obtiena pacificarea acestor provincii: intai, prin mijloculu mediativului consulilor, mediativune care nu avu altu efectu decatu a constata dispretiulu capilor conspiratiunii slave pentru dorintiele Europei; alu doilea, prin mijloculu unui programu de reforme propusu de cabinetulu din Viena si care, dupa ce fusese acceptatu de S. Porta, fu respinsu de insurectiune.

Pentru a face fatia acestor agresivuni, precum si pentru a impede flagelulu resbelulu de a se intinde in alte provincii, guvernulu imperialu a apelatu la tote fortiele militare ale natiunii, si numai gratia acestei mari si patriotice fortia, elu a pututu invinge revolt'a, conserva integritatea imperiului si scuti insa si Europei neevitabil'a contra-lovitura a unei perturbari generale in orientu.

Turci'a a implinitu dar' o adevarata datoria catra sine si catra Europa, inarmandu-se pentru restabilirea ordinii, pentru preservarea repausului Europei, si pentru mantinerea pacei. Mai era un'a numai patieniu imperiosa care se impunea solitudinii guvernului imperialu: aceea de a repara erorile trecutului, de a dota tier'a cu institutiuni liberale, si de a reorganisa administratiunile statului dupa principiile civilizatiunii europene. Acesta opera de regenerare guvernamentala si administrativa, care are dreptu basa cart'a constitutionala liberata de M. S. Sultanulu, se implinesce in acestu momentu. Vointi'a sultanului si a ministrilor sei, cari suntu cu totulu devotati acestei insarcinari, este secundata de dispositiunile tierei, care a primitu cu fericire si recunoscintia reform'a constitutionala, si de fortia si lucrarile celor doué camere care constitue parlamentulu otomanu. Cu tote acestea, Europa nu pierde speranti'a de a pune fine unei stari de lucruri ce ea judeca, nu fara dreptu periculoasa pentru sine insa si; forte sigura ca va gasi guvernulu sultanului dispusu a o urma din nou in calea conciliatiunii, ea propusesse a se intruni o conferintia la Constantinopole, care sa caute, in intelegere cu Sublim'a Porta si pre base convenite de inainte, conditiunile definitive ale restabilirii pacei. Acesta fasa a cestiunii orientale e prea prezenta spiritului tuturor pentru a fi necesariu a-i reproduce circumstantiele Destulu sa amintimu ca puterile, dupa ce au deliberatu intre ele si fara Sublim'a Porta, au fostu conduse a introduce in programulu conferintiei elemente noi, in opunere cu bazele propuse de Angli'a care determinase adesiunea guvernului imperialu; ca, cu tota repulsiunea de a lasa sa se discute cestiuni de administrare interioara, delegati ei au datu din deferintia pentru dorintiele Europei, asigurariile cele mai satisfactoare si mai complete, si, se pote dice, demonstratiunile cele mai conclusive in ceea ce privesce reform'a administrativa; ca, in fine, intelegerea putea fi

considerata ca obtienuta asupra acestu punctu ca si asupra conditiunilor generale a pacificarii provinciilor vasale si ca, deca conferintia s'a desfacutu, fara sa fi consacratu vreunulu din rezultatele dobandite, acest'a provine din refusulu Sublimei Porti de a adera la cele doué stipulatiuni dese de garantie ce voiau sa i impuna puterile. Astfelu, deca este unu adeveru stralucitu si care n'a fostu vre-odata contestatu nici chiaru Turciei, este ca cele doué conditiuni constituiau o atingere a nedependintiei imperiului otomanu, a celor mai sacre principii de dreptu internationalu, si o infractiune formala dela tractatulu din 1856, care interdice puterilor semnatoare ori-ce imixtiune in administrarea interioara a Turciei.

Pare ca, in aceste conditiuni, nesuccesulu conferintiei din Constantinopole nu trebuia sa aiba alta consecintia decatu a decide pre marile puteri sa astepte cu incredere efectulu insarcinarilor morale, ce sublim'a Porta contractase cu ele si rezultatulu noului modu de administrare, creatu de constitutiunea otomana. In adeveru, guvernulu imperialu se pusesse la lucru, nu numai consacrandu-se principiilor regimului seu constitutionalu, dar' inca intrandu spontanu in negociari cu Serbi'a si Muntenegrulu, pentru a restabili pacea intre aceste doua principate si curtea suverana.

Acesta ultima parte a insarcinarii sele era pre cale de efectuare; Serbi'a se pacificase, si dispositiunile binevoitoare ce sublim'a Porta areta Muntenegrulu pareau ca voru triumfa asupra pretentiunilor neadmisibile ale acestui principatu.

Guvernulu imperialu nu putea fi opritu in implinirea insarcinarii sele decatu prin necesitatea de a se mantine pre picioru de resbelu si de a suport'a astfelu impovararea pacei armate. Elu cuget'a sa desarmese; dar' inainte de a pune in executare acesta decisiune atatu de imperiosu comandata de circumstantie, era necesaru ca Europa sa nu remana indiferenta si sa dea Turciei binevoitoriulu seu concursu, pentru ca demobilizarea armatei sa nu fia unu actu de neprudencia seu de precipitare nepreveditore.

Si, in momentulu candu sublim'a Porta se dispune a invita Europa la acesta negociare pacifica, a crediutu cabinetulu din Santulu-Petersburg ca trebuie sa ia initiati'a unei tentative noi, nu pentru intelegere, ci pentru a exercita o presiune asupra guvernului imperialu.

Din acesta campanie diplomatica, cu totulu neastepata, a iesitu protocolulu din Londra, deliberatu si semnatu fara ca guvernulu imperialu sa fi fostu chematu a-i discuta dispositiunile, fara chiaru sa fi fostu consultatu. Aceleasi ratiuni care obligase pre sublim'a Porta sa respinga ore care articole ale proiectului conferintiei din Constantinopole i faceau o datorie a declina nouele resolutiuni ale Europei, facute inca mai putienu admisibile prin declaratiunile particulare cu care le procedase Rusi'a. Nici unu guvern ingrijitoriu alu onorei si nedependintiei sele n'aru fi pututu subserie programulu ce-i era prezentatu, si, de si recunoscandu ca refusulu seu, in fati'a unui vecinu putinte si gat'a a-si sustiene pretentiunile cu arm'a, lu espune la o agresiune, guvernulu sultanului ajutatu de simtiementulu unanimu alu reprezentantilor natiunii, n'a hesitatu a mantine integritatea suveranitatii sele interioare.

Din nenorocire, acesta eventualitate s'a realizatu. Rusi'a, dupa ce in vanu a cautatu sa slabesca si sa injoscesca imperiulu otomanu impunendu-i tutel'a streina, urmaresce astadi cu arm'a satisfacerea politice sele ambitioasa. Ea va gasi in cale-i unu populu intregu armatu pentru aperarea teritoriului seu, pentru conservarea fo-

carelor sele, pentru mantinerea drepturilor suveranului seu, pentru nedependenti'a patriei sele.

Dar' in momentulu in care se incepe acesta lupta neumana, si ori-care aru fi rezultatele ei trebuie ca Europa, ca lumea intréga, sa afle adeverulu; trebuie ca tote populatiunile imperiului, astadi aliate in giurulu tronului prin simtiementulu salatei publice, sa cunosca cauz'a suferintelor ce au suportatu deja si a nouelor calamitati la care tier'a are sa se gascesca espusa; trebuie in fine ca, in victorie seu in cadere, imperiulu otomanu sa fia descarcatu de responsabilitatea resbelului actualu. De aceea guvernulu imperialu se crede datoriu a afirma ca populatiunile cristiane din Erzegovina, Bosnia si vilaietele locuite de bulgari, nu s'au revoltatu decatu in urma instigatiunii comitetelor panslaviste, organizate si stipendiate de Rusi'a; ca Serbi'a si Muntenegrulu n'au luat armele contra cartiei suverane decatu dupa direct'a invitare a Rusiei; ca n'au pututu sustiene lupt'a decatu cu ajutoriulu Rusiei; ca, in fine, tote relele care de doi ani au bantuitu acesta parte a imperiului, suntu datorite actiunii ostensibile si oculte, dar' continuu prezenta, a Rusiei.

Acum, contemple Europa ruinele ce politic'a rusa a facutu deja in Turci'a, examine si judece cu nepartialitate pretestele pentru care turbura pacea generala si confund'a doué state in ororile resbelului, si verdictulu ei sa dea satisfactiune opiniunii publice!

Agresorulu Turciei e totu atatu neamiculu populatiunilor cristiane catu si a celor musulmane, cari le-a causatu si le prepara mai multe rele, decatu a pututu vre-odata sa le promita binefaceri prin inselatorele sele invitatiuni la resbelu civilu.

Elu cutedia a pretinde ca s'a armatu spre a protect'a pre cristiani, si acesta tocmai in momentulu in care constitutiunea, cea mai complecta ce pote ambitiona o tier'a libera, proclama principiulu ecalitatii pentru toti otomanii; in momentulu in care acestu principiu primesce in fia-co di o consacrare astfelu incatu aru fi de acum neoposibilu sublimei Porti sa faca vre-unu actu de politica interioara, bnu seu reu, care sa nu profite seu sa nu vateme pre toti, musulmani seu nemusulmani, cari traiescu sub autoritatea sultanului.

Guvernulu imperialu a disu Rusiei, ca si celorlalte puteri ale Europei: Priviti si judecati; si la acestu cuventu legalu si sinceru, Rusi'a a respunsu prin o declarare de resbelu, fara sa recurga mai intai la mediativunea Europei, cum o obliga art. 8 alu tratatulu din Parisu, fara sa lase puterilor tempulu si mijlocele de a efectua acesta insarcinare pacifica, in privinti'a carei'a guvernulu imperialu declara ca si-a implinitu datori'a. In fine, Rusi'a spre dispretiulu tuturor regulor observate in asemenea casu de statele civilizate, si-a notificatu declararea de resbelu insarcinatului afacerilor Turciei la Santulu Petersburgu, in acela'si tempu in care rupea relatiunile sele cu sublim'a Porta prin organulu propriulu ei insarcinatu cu afaceri la Constantinopole; dar' chiaru in noptea care preceda declararea de resbelu, ea invadase teritoriulu imperiului.

Istoria va inregistra factulu neauditulu ca, in secululu luminilor, alu civilizatiunii si alu justitiei, o mare putere a dusu ferulu si foculu in imperiulu vecinu, pentruca acestu imperiu voia sa se respecte la elu, dupa cum elu respect'a la altii, insarcinarii internationale, regulele eterne ale dreptului gintiloru, nedependenti'a administrarei interioare, si mai susu de tote, onorea si demnitatea populului si suveranului seu! Si pentru a defende aceste principie sacre, pentru a respinge cea mai criminala din intreprinderi, armat'a otomana va inainta spre intalnirea agresorului!

Intrég'a natiune, randuita in ginurulu augustului ei suveranu, incrediatóre in triumfulu causei celei mai juste, dispusa la tóte sacrificiele, resemuata la tóte suferintiele, este gat'a a combate si a muri pentru nedependintia ei.

Préinaltulu protéga bunulu dreptu!  
Aprilu 14/26 1877.

### Manifestulu de resbelu alu M. S. Tiarului Alessandru.

Credinciosiloru nostrii supusi le este cunoscuta via' interesare cu care totu-déun'a amu privitu sórt'a crestiniloru asupriti din Turci'a. Dorintia de a imbunatai sórt'a lor, intrég'a natiune rusa o impartasiesce si acum este gat'a cá sa aduca nóue jertfe pentru usurarea sortii crestiniloru de pe peninsul'a balcanica.

Viati'a si averea crestiniloru nostri supusi totu-déun'a ne au fostu scumpe. Intrég'a-ne Domnie e dovada de necurmat'a nóstra parintésca ingrijire; de a pastrá Russiei binecuvéntarile pácii. Acésta ingrijire ne-a condusu totu-déun'a dela inceputulu tristeloru intemplári din Bosnia, Hertegovina si Bulgári'a.

Inainte de tóte ne amu pusu de scopu, cá prin negociari pacifice, in comunu acordu cu aliatii si amicii Nostrii, cu marile puteri europene, sa isbutimu a imbunatai sórt'a crestiniloru din orientu.

In cursu de doi ani amu staruitu din tóte puterile spre a induplecá pe Pórt'a a introduce reforme, care sa scutéscá pe crestini Bosniaci, Hertegovineni si Bulgari de asupririle autoritatiloru locale.

Introducerea acestoru reforme de la sine urmá din obligamentele, pe care de mai nainte Pórt'a le luase serbatoresce fatia cu tóte puterile europene.

Ostenelele nóstre, de-si spriginite de remonstratiunile facute dimpreuna cu celelalte puteri, nu ne-au dusu la scopulu doritu.

Pórt'a a remasu neinduplecata — intru a refusá netédu ori-ce garantie, care aru putea fi spre asigurarea crestiniloru si nu a primitu hotaririle conferintiei din Constantinopole, care nu erau conduse de alta dorintia, decâtu de a face intrebuintiare de tóte mijlocele de conciliatiune spre induplecarea Portiei.

Amu facutu puteriloru propunerea de a derege unu *protoculu deosebitu*, care sa cuprinda conditionile esentiale ale conferintiei din Constantinopole si sa provocámu Pórt'a, cá sa adereze la actulu internatiunálu, care are insemnatarea celei mai din urma din pretensiunile nóstre pacifice.

Asteptarile nu s'au implinitu. Pórt'a nu a cedatu dorintiei unanime a Eurorei crestine; nu a aderatu la hotaririle protoculu.

Dupa ce ast-felu tóte staruintiele pacifice s'au epusatu, *ingamfal'a incapatinare* a Portii ne sílesce la *fatpe hotarítóre*. Constiinti'a de echitate si de demnitate ne-o impune acésta. Prin refusulu ei Pórt'a ne síleste a recurge la mijloce silnice.

Convinsi de dreptatea causei nóstre, avendu prin urmare incredere in mila si ajutorulu lui Dumnedieu: damu de stire credinciosiloru nostri supusi, ca momentulu, pe care 'lu prevedeamu, candu amu graitu acele cuvinte la care intréga Rusi'a a respunsu in unanimitate, iata acum a sositu.

Amu fostu aretatu atunci hotarirea nóstra de a *procede independentu*, indata ce vomu vedea ca e de trebuintia si ca onórea Rusiei ne-o impune: astazi, cerendu bine-cuvéntarea Dumnezeiasca asupra vitezeloru nóstre ostiri, le poruncimu ca sa tréca granitiele turcesti.

Datu in Chisianau, Aprilu 24

anulu mentuirei 1877, iar alu stapá-nirii nóstre alu 23-lea ann.

Alessandru

### Varietáti.

\* Escelenti'a Sea Présántitulu Archieppu si Metropolitu *Mironu Romanul* a sositu marti cu trenulu de diminéti'a din caletori'a dela Budapest'a.

\* *Comitetulu Balului românú din Viena*, multiamesce acelor'a on. Dni cari au binevoitu a colectá pentru numitulu balu din anulu acést'a si cari ne-au tramisu dejá colectele lor, róga totodata pe on. Dni cari au intardiatu cu reinturnarea listeloru nóstre sa binevoiesca a ni le inapoiá, aiba ele ori-ce rezultat, pentru a putea dá ratiociniulu publicu.

Vien'a, 3 Maiu 1877.

Presiedintele: Secretariulu:  
Dr. I. Filchi. C. V. Poppu.

\* *Az után nagy liberalismus lesz* — ne spune o fóia de aici din locu ca au disu la Copsi'a unu magiaru cátra altulu premitiendu: „Déca vomu bate noi pe rusu si francesulu pe némtiu“ (va fi liberalismu mare).

### Sciri telegrafice

Erzerum, 2 Maiu. S'a respinsu incercarea unei trupe de 12,000 rusi de a fortia passulu (strimtórea) din muntele Saghani. — Unu atacu indoitu din partea rusiloru asup'ra citadelei dela Cars, fu respinsu cu perderi insemnate pe partea rusésca. — Sieichulu Curdiloru concentréza 10,000 la fruntari'a rusésca.

Erzerum 5 Maiu. Arip'a drepta rusésca cauta la Soghani Dag sa dea ocolu liniei a dóua defensive a turciloru. Arip'a stanga fortieza passagiulu dela Baiazid preste Suri-kocy. Centrulu rusescu se pare ca astépta pre siesulu Carsului rezultatulu operatiuniloru.

Cetatea-Capului, (Afric'a de média-di) 6 Maiu. Engliter'a a anectatu republic'a Transvaal dela Capulu buneii sperantie. Trupe englese au ocupat'o. Presidentulu republicei a protestatu.

Bucuresci, 6 Maiu. Cu ocaziunea desbateri adresei camer'a a votatu creditulu militarulu. In senatu a devenitu Cogalnicéuu veementu asup'ra regimulu turcescu; accentuá ca nici o putere n'a protestatu contra conventiunei ruseseci si ca rusii trecandu fruntariile puteau sa alunge pe guvernulu romanescu.

Bucuresci, 6 Maiu. Regimulu a retrasú din camere cestiunea moratoriulu. Marele-duce Nicolae a visitatu astadi Bráil'a. Rusii fortifica malulu Dunarei la Reni si Ismailu.

Constantinopole, 6 Maiu. Diurnalele turcesci provóca pre toti osmanlii a apará patri'a cá soldati séu prin daruri de bani. Sultanulu a acceptatu titulu: „Aperatoriulu credintiei.“

Mouktar-pasi'a anuncia: In urm'a unei lupte la Cars rusii si-au stramutatu castrele cu 8 miluri mai inapoi.

Berlinu, 7 Maiu. Consulatele germane au primitu a representá pre supusii ruseseci.

Strassburg, 7 Maiu. Primirea Imperatulu germanu in Alsati'a este in tóta privinti'a frumósa. Eri a fostu iluminata catedral'a din Metiu. Adi diminéti'a a arsu acoperisiulu (catedralei). Imperatulu si principele de coróna erau de fatia.

Metiu, 7 Maiu. Acoperisiulu intregu alu domului a arsu, interiorulu bisericei inca a patimitu.

London, 7 Maiu. Responsulu briticu la cerculariulu rusescu nu afla justificata declaratiunea lui Gorciakoff. Atitudinea Turciei inca nu a eschisu speranti'a de a se sustiené pacea. Passulu Rusiei nu se póte uní cu interesulu Europei. Concentrarea armatei ruseseci a fostu pedeca esentiala la pacificatiune. Procederea regimulu rusescu, carea nu va ameliorá sórtea crestiniloru este in contr'a tratatulu de Parisu. Tiarulu s'a

abatutu dela intielegerea ce avú Europ'a. Russi'a nu luca in interesulu puteriloru europene.

Bucuresci, 7 Maiu. Turcii au puscatu asta nópte asup'ra portulu dunareanu românulu dela Bechetu si au pradatu satele de prin pregiuru.

Madridu, 7 Maiu. Provinciile basc'ee prin decretu regescu suntu pre deplinu asimilate Spaniei.

Constantinopole, 6 Maiu. Eri a bombardatu o naia cuirassata turcésca lagerulu rusescu dela Reni si l'a aprinsu. Porturile ruseseci voru fi blocate cu 20 nái turcesci.

Alessandri'a, 7 Maiu. Consululu gen. rusescu dimpreuna cu personalulu seu a plecatu.

Vien'a, 8 Maiu. „Polit. Cor.“ anuncia din Bucuresci: In vederea eventualitátei apropiate a unei cooperatiuni din partea armatei románe, regimulu pregatesce pentru camera mesuri financiale.

Petersburg, 8 Maiu. Responsulu Engliteri la cerculariulu rusescu s'a prezentatu imperatulu in 7 l. c.

London 8 Maiu. In cas'a de josu a renunciatu Gladstone la o parte din resolutiunile sele si a acceptatu urmatoriulu amendamentu: Pórt'a prin purtarea sea fatia cu supusii ei si prin denegarea garantiiloru pentru o administratiune mai buna a perdutu ori-ce pretensiune la spriginulu Engliteri. Regimulu s'a declaratú invoitu cu desbateréa resolutiunei pe bas'a cea nóua.

Bucuresci 8 Maiu. Domnitoriulu, prin mindu adres'a senatulu, a accentuatu actele de ostilitate comise deturci, si a adausu, ca regimulu va pastrá atitudinea cea pre cauta dara totu-odata si energica designata de camere si la casu de lipsa va respinge fortia cu fortia.

Bucuresci, 8 Maiu. Turcii au bombardatu din Vidinu Calafatulu. Bateriile romanesci respundu foculu.

Constantinopole, 7 Maiu. Camer'a a incuviintiatu propunerea in privinti'a declarári stárei de asediú. Cátu mai curendu se va prezentá camerei unu proiectu in privinti'a unui moratoriulu.

Rusciucu, 8 Maiu. Comand'a armatei turcesci a ordonatú secuestrarea tuturor náiloru de ori-ce natiunalitate, cari se afla in raionulu flotei dunarene turcesci, prelánga reserva de a se regressá mai tardiu proprietarii. Turcii vreau sa impedece pe rusi sa nu găsésca nái cari sa le intrebuintieze la facerea unui podu preste Dunare.

### Burs'a de Vien'a.

Din 27 Aprilu (9 Maiu) 1877.

Metalicele 5%	57 75
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	63 90
Imprumutulu de statu din 1860	70 20
Actiuni de banca	106 75
Actiuni de creditu	767 —
London	135 90
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	129 50
„ „ „ Temisiorene	72 —
„ „ „ Ardeleneseci	69 25
„ „ „ Croato-slavone	— —
Argintu	113 30
Galbinu	6 10
Napoleonu d'auru (poli)	40 36
Valu'a nóua imperiale germána	63 65

Nr. 1447/1877.

### Concursu.

Spre ocuparea postulu de mósia in comun'a Ludosiu mare, care postu e pe anu dotatu cu quartiru liberu, 1½ stánginu de lemne 15 hectolitru gráu si 10 hectolitru cucuruzu si dela fia-care casa de nascere cu câte 40 cr. v. a. cá tacse.

Mai departe, pentru comunele incorporate Carpenisiu-Reciu cu plat'a anualá de 40 fl. v. a. 1½ stánginu lemne, o sórte de lemne gratisu, afara de acestea din Reciu dela fia-care casa de nascere 60 cr. si in Carpenisiu 40 cr. v. a. precum si o páne de gráu cá dotatiune se escrie concursu pána in finea Maiu a. c. st. n.

Suplicantele au a-si asterne suplicele lor in privinti'a acést'a subscrisulu oficiu.

Mercurea 4 Maiu 1877.

### Dela oficiulu Pretorialu.

(1—3)

Nr. 37.

### Concursu.

Devenindu prin mórtea parochului Georgiu Zacharia din Ludisioru, ppresbiteratulu Fagarasiulu II, parochi'a de acolo vacanta, spre intregichia acelei'a, — in intielesulu ordinatiunei prea Ven. consistoriu archidiece-sanu din 17 Decembre a. tr. Nr. 3599 B. si din 19 Februariu a. c. Nr. 129 B. — se publica concursu pána la 25 Maiu a. c.

Emolumintele impreunate cu acésta statiune parochiala de a III clasa, suntu câte un'a metreta ovesu dela 76 gazde, apoi un'a di de lucru, si venitulu stolaru statoritu in sinodulu parochialu, care tóte laolalta computate in bani dau sum'a de 303 fl. 40 cr. — lánga acestea se mai adauga venitele si din fili'a Luti'a asemene statorite in sinodulu parochialu, dela epitrafiru si alte beneficii dela poporu computate in bani la 115 fl. 10 cr. — preste totu 418 fl. 50 cr. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta statiune voru avé a asterne concursese sele instruite cu documentele in sensulu statutulu organicu la subscrisulu pána la terminulu mai susu semnatu.

Avrigu, 21 Aprilu 1877.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Vasiliu Macsimu,  
adm. ppresbit.

1—3

Nr. 53. 1877.

### Concursu.

Pentru ocuparea statiunei de capelanu in parochi'a Rodu, comitatulu Sibiiulu, pretur'a Mercurei, cu incuviintiarea mai inalta, se deschide concursu cu terminu pána la 21 Maiu a. c. st. v.

Emolumentele impreunate cu acésta statiune suntu jumetate din tóte venitele acestei parochii, care jumetate socotita in bani face aprópe 400 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta statiune suntu avisati a-si adresá concursesele d-loru instruite conformu statutulu organicu subsemnatulu oficiu ppresbiteralu pána la terminulu indicatu. —

Mercurea la 23 Martie 1877.

In contielegere cu comitetulu parochialu respectivu

Oficiulu Protopresbiteralu gr. or. alu tractulu Mercurii.

Ioanu Drocu.

Adm. prot.

(2—3)

Nr. 106.

### Concursu.

La sunetulu parintesculu ordinu consistoriale din 19 Februariu a. c. Nr. 506 B. se escrie prin acést'a concursu de capelanu lenga neputinciosulu parochu Ioanu Banea in parochi'a de a III-a clasa Cichindélu, in terminu pána la 21 Maiu a. c. in care di va fi si alegerea. —

Emolumentele impreunate cu acéstu postu suntu: jumetate din venitele acestei parochii de 300 fl. v. a. adeca 150 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta statiune voru avé a-si adresá concursesele la subscrisulu, instruite in intielesulu statutulu organicu pána la diu'a indicatu avendu a se intielege in privinti'a acést'a si cu neputinciosulu parochu Ioanu Banea.

Nocrichiu in 16 Aprilu 1877.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

G. Maieru,  
adm. protopresb.

(2—3)